

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Lukáše Hloucha a v právní věci žalobce: **Město Terezín**, sídlem nám. ČSA 179, Terezín, zast. Mgr. Petrem Muchou, advokátem, sídlem Štěpánská 540/7, Praha 2 – Nové Město, proti žalovanému: **Český báňský úřad**, se sídlem Kozí 4/748, Praha 1 - Staré Město, za účasti osoby zúčastněné na řízení: CETIN a.s., se sídlem Českomoravská 2510/9, Praha 9 – Libeň, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2022, čj. SBS 56900/2022, sp. zn. SBS 06739/2020/ČBÚ-21/52, o námitce podjatosti vznesené žalobcem vůči soudcům Krajského soudu Ústí nad Labem Mgr. Ing. Martinu Jakubu Brusovi a JUDr. Martině Vernerové,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem Mgr. Ing. Martin Jakub Brus a JUDr. Martina Vernerová **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednání a rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 141 A 7/2023.

O d ů v o d n ě n í :

[1] U Krajského soudu v Ústí nad Labem probíhá řízení o žalobě podané žalobcem proti označenému rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zčásti změněno a ve zbytku potvrzeno rozhodnutí Obvodního báňského úřadu pro území kraje Ústeckého ze dne 5. 11. 2019, čj. SBS 01890/2018/OBÚ-04/13 o stanovení dobývacího prostoru „Počaply u Terezína I“ pro těžbu šterkopísku.

[2] Napadené rozhodnutí žalovaného bylo vydáno poté, co jeho předchozí rozhodnutí o odvolání bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 7. 2021, čj. 16A 26/2021-53 a věc byla vrácena k dalšímu řízení žalovanému, a to zejm. z důvodu nepřezkoumatelnosti závazného stanoviska Krajského úřadu Ústeckého kraje coby orgánu územního plánování.

[3] Dne 6. 4. 2023 bylo zástupci žalobce doručeno poučení o složení senátu a právu namítat podjatost složení soudu. Následně žalobce dne 13. 4. 2023 doručil krajskému soudu přepis, jímž uplatnil námitku podjatosti vůči soudcům Mgr. Ing. Martinu Jakubu Brusovi a JUDr. Martině Vernerové. Uvedl, že jmenovaní soudci se podíleli na projednání a rozhodování věci v řízení vedeném pod sp. zn. 16 A 26/2021, kde byl senát krajského

soudu složen z jich obou a předsedy Mgr. Václava Trajera. Tato skutečnost podle jeho názoru zakládá důvod pro vyloučení těchto soudců z projednání a rozhodnutí věci vedené pod sp. zn. 141 A 7/2023, neboť se již podíleli na projednání a rozhodování této věci v předchozím soudním řízení.

[4] Žalobce zejm. poukázal na závěry Nejvyššího správního soudu v usnesení sp. zn. Nao 13/2004. V tomto usnesení byla řešena situace, kdy se soudkyně Nejvyššího správního soudu podílela na projednávání věci u Krajského soudu v Ostravě, tedy v předchozím soudním řízení. Podle názoru žalobce jde v této věci o stejnou situaci, kdy se jmenovaní soudci podíleli na projednání rozhodování věci v předchozím řízení a vyslovili svůj názor na věc ve zrušujícím rozsudku. Ten byl poté klíčový při vydání nového závazného stanoviska Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 12. 8. 2022, čj. KUUK/115402/2022, sp. zn. KUUK/098251/2022/4. Stejní soudci by nyní měli posuzovat toto změněné závazné stanovisko.

[5] Žalobce uzavřel, že značná věcná a právní souvislost mezi věcmi sp. zn. 16 A 26/2021 a sp. zn. 141 A 7/2023, kdy jmenovaní soudci již mají na věc utvořený názor z řízení vedeného pod sp. zn. 16 A 26/2021, zakládá důvod pro jejich vyloučení z projednání a rozhodování věci sp. zn. 141 A 7/2023.

[6] Oba jmenovaní soudci k věci podali společné vyjádření ze dne 17. 4. 2023, v němž uvedli následující. V první řadě potvrdili svou účast na rozhodování ve věci sp. zn. 16 A 26/2021. Nesdílí však názor žalobce na výklad ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. a citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Nao 13/2004, v němž byla řešena otázka podjatosti soudkyně Nejvyššího správního soudu z důvodu jejího podílu na projednávání a rozhodování související věci u krajského soudu. Zdůraznili, že oni se na projednávání a rozhodování v téže věci v jiné instanci nikdy nepodíleli. Proto není dán zákonný důvod pro jejich vyloučení.

[7] Nejvyšší správní soud k námitce podjatosti předně uvádí, že podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[8] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s. představuje zjednodušeně řečeno výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Podjatost soudce také zasahuje do principu nezávislosti soudce. Soudce lze z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit pouze výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (usnesení NSS ze dne 29. 4. 2003, čj. Nao 19/2003-16).

[9] Klíčovým pro posouzení věci je výklad pojmu „předchozí soudní řízení“ (§ 8 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti v oblasti vylučování

pokračování

soudců krajských soudů i jeho vlastních dospěl k ustálenému výkladu tohoto pojmu, a to v tom smyslu, že tento pojem zahrnuje rozhodování soudce v téže věci mezi týmiž účastníky na jiném stupni soudní soustavy, tedy *v jiné instanci* (viz k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, čj. Nao 2/2003-18, dále také usnesení téhož soudu ze dne 31. 5. 2006, čj. Nao 7/2006-121). Objektem ochrany této skutkové podstaty je zásada devolutivního účinku opravných prostředků soudního řádu správního, do níž náleží i aspekt odlišnosti personálního složení soudu. Jinak řečeno, instanční „posun“ soudce při jeho opakovaném vstupu do rozhodování téže věci je nutnou podmínkou pro aplikaci této skutkové podstaty vyloučení soudce.

[10] Nejvyšší správní soud na okraj dodává, že navazující judikatura uvedený výklad potvrzuje, přičemž tenduje spíše k restriktivnímu pojetí podmínek pro vyloučení soudce (viz k tomu usnesení NSS ze dne 27. 8. 2013, Nao 41/2013-56, podle něhož *[d]ůvod pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci nelze bez dalšího spatřovat toliko ve skutečnosti, že soudce vyššího soudu rozhoduje o věci vzešlé od kolegů z nižšího soudu, kde předtím působil. Soudce je vyloučen, jen pokud se přímo podílel na projednávání nebo rozhodování věci v předchozím soudním řízení.*“

[11] Žalobce se tedy mylí, domnívá-li se, že pokud jsou jmenovaní soudci již obeznámeni z předchozího soudního řízení vedeného u krajského soudu pod sp. zn. 16 A 26/2021 s podstatou řešené věci, tak by měli být z jejího nového projednávání a rozhodování vyloučeni. Takový smysl vyložené ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. nemá a ani z hlediska historického zákonodárce mít nemělo. Žalobcem odkazované usnesení zdejšího soudu ze dne 2. 9. 2004, sp. zn. Nao 13/2004 se týkalo právě situace, kdy dotčená soudkyně tutéž věc projednávala a rozhodovala na úrovni krajského soudu v předchozím řízení a poté byla členkou senátu, jemuž byla věc (v níž bylo v mezidobí vydáno nové správní rozhodnutí a nový rozsudek krajského soudu) přidělena na Nejvyšším správním soudu. Smysl právního názoru obsaženého v citovaném usnesení je tedy jiný, než se žalobce domnívá, neboť zde šlo o výklad pojmu „téže věci“, kterou zde soud vyložil materiálně, a proto dotčenou soudkyni vyloučil.

[12] Nejvyšší správní soud závěrem podotýká, že naopak výhoda obeznámenosti soudce s podstatou řešené věci v materiálním slova smyslu na úrovni téže instance vede často soudy ve správním soudnictví ke stanovení tzv. „pravidla totožnosti“ v rozvrhu práce, podle něhož pokud to okolnosti umožňují, tak by daná věc „v dalším kole“ přezkumu měla napadnout do téhož soudního oddělení, příp. témuž soudci, který již tuto věc dříve posuzoval. Argumentace žalobce pro vyloučení obou soudců není souladná s významem a smyslem ustanovení § 8 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[13] Jelikož žalobce nenamítl žádné další relevantní okolnosti nasvědčující konkrétnímu vztahu jmenovaných soudců k účastníkům či jejich zástupcům, Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal žádné důvody pro vyloučení jmenovaných soudců z projednávání a rozhodování věci.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. dubna 2023

Milan Podhrázký
předseda senátu